

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzleński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Broń donośniejsza od armat

(Korespondencja własna)

Londyn w lipcu.

Niedawno premier Chamberlain, oznajmił w parlamencie, że rząd angielski ma zamiar skoordynować prace propagandowe, prowadzone przez W. Brytanię i w tym celu przy Foreign Office zostaje stworzony specjalny departament.

Posunięcie to jest na pozór normalną zmianą, jakie różne państwa już u siebie dawno wprowadziły. We wszystkich bowiem krajach europejskich sprawa propagandy jest skoncentrowana w ręku organu centralnego, będącego bezpośrednio lub pośrednio pod kontrolą rządu. Rekord na odcinku organizacji propagandy położyli Niemcy, gdzie ministerstwo propagandy kontroluje każde słowo drukowane oraz wszystko, co jest publicznie ogłoszone w totalitarnym państwie nazistowskim. Wyda się tym bardziej dziwne dla Niemcy tak mocno zaatakowali i tak zostali „zaskoczeni” posunięciami Anglii?

Ogłoszenie decyzji rządu angielskiego w sprawie organizacji ministerstwa informacji stało się bowiem przedmiotem skoncentrowanego ataku prasy niemieckiej — Niemcy nazistowskie otrzymały jeszcze jeden niezbity dowód, że Wielka Brytania chce „otoczyć” i „izolować” Niemcy...

Ataki niemieckie przeciwko zorganizowanej propagandzie ze strony Wielkiej Brytanii mają za sobą podłoże historyczne. Niemcy jeszcze nie zapomnieli jak doskonale pracowała brytyjska propaganda w okresie wojny światowej. Hitler sam w „Mein Kampf” wyraźnie się przyznaje do tego, że swe „uświadczenie”, co do roli propagandy nabył dzięki Wielkiej Brytanii. Propaganda brytyjska w okresie ostatniej wojny zorganizowana pod kierownictwem lorda Northcliffa przyczyniła się bardzo znacznie do demoralizacji armii niemieckiej i zrewolucjonizowania ludności cywilnej, znajdujące się poza frontem.

Niemcy zresztą mogły się ostatnio przekonać, że metody propagandy brytyjskiej są stanowczo bardziej efektywne od metod niemieckich. — Audycje radiowe w języku niemieckim podawane przez angielskie rozgłośnie radiowe są bardziej popularne w Niemczech, niż audycje w języku angielskim podawane ze stacji niemieckich.

Przedstawienie „na zimno”, bez pompy i tonu bombastycznego robi większe wrażenie od „wzniosłych” i podanych w „drastycznej” formie win i informacji niemieckich. Anglii my zawsze potrafimy osiągnąć swoje cele, opierając swą propagandę na faktach i wydarzeniach codziennych bez uciekania się ani do „moonych” słów ani do „obelżywego” języka niemieckich rozgłośni radiowych. Anglii robią swoją robotę spokojnie i ze znaną angielską godnością potrafią opowiadać swym słuchaczom zamorskim, jak to dobrze i ładnie w demokracji Anglii bywa.

Organizacja propagandy angielskiej ma w chwili obecnej nie tylko cele dalsze ale także i bliższe. Obecny rząd angielski znajduje się ze względu na swą przeszłość w sytuacji nie zbyt wygodnej. Wszelkie oświadczenia rządowe o charakterze pokojowym są odrazu komentowane jako nawrót do dawnej polityki „appeasement”.

Ani Chamberlain ani lord Halifax nie mogą złożyć żadnego oświadczenia, iż są w gruncie rzeczy pokojowo nastawieni i nie chcieliby wiedzieć nowej wojny światowej w Europie bez ścisłego podległości ze wszystkich

stron, co do znaczenia tych słów. — Najlepszym przykładem tej podejrzliwości było jedno z ostatnich przemówień Halifaxa, które wywołało tyle komentarzy w prasie angielskiej i zagranicznej, tak, że musiało po kilku dniach być uzupełnione ponownym i drugim oświadczeniem, wyraźnie stwierdzającym, że Anglia nadal chce kroczyć po linii przeciwstawienia się agresji i chce kontynuować w stosunku do Polski, Gdańska Centralnej Europy i Bałkanów tę politykę, którą zapowiedziała w marcu roku bież.

Smutne doświadczenie z Czechosłowacją pozostawiło cię podejrzliwym w stosunku do obecnych kierowników polityki zagranicznej Anglii. Wszelkie oświadczenia o tym, że Anglia za wszelką cenę chce i dąży do pokoju, ALE NIGDY SIĘ NIE ZGODZI NA „POKÓJ ZA WSZELKĄ CENĘ” i jest gotowa bronić pewnych zasad, od któ-

rych nie ustąpi, byłoby normalnie zupełnie jasnym i wyraźnym sformułowaniem polityki angielskiej. Każdy bowiem wie, że Anglia nie ma żadnych zamiarów agresywnych, że w miarę możliwości chce utrzymać pokój w Europie, że jest gotowa konferować i rozważać wszelkie pretensje pochodzące ze strony różnych państw i że pójdzie nawet na ustępstwa o ile te ustępstwa będą wynikiem wzajemnych ustępstw ze strony żądającej.

Te słowa wypowiedziane jednak przez usta bądź premiera Chamberlaina, bądź lorda Halifaxa, bądź sir Johna Simona pozostawiały by jednak pewien posmak i wywołały cię pamiętnych dni i oświadczeń politycznych okresu przedmonachijskiego...

I tu właśnie leży wielkie znaczenie obecnie stworzonego Departamentu Propagandy przy Foreign Office.

Ten departament potrafi o wiele łatwiej przekonać tak opinię publiczną wewnątrz jak i po za granicami Anglii o właściwych zamiarach rządu angielskiego.

Różnego rodzaju oświadczenia podawane bezimiennie jako autorytatywne przez nowy departament propagandy nie wywołują tych podejrzeń i komentarzy. Przez usta tego departamentu rząd angielski potrafi nie raz powiedzieć, to czego nie byłoby wygodnie oświadczyć przez usta urzędującego ministra...

Departament ten będzie naturalnie w wypadku wojny odpowiednio rozbudowany i otrzyma pełnomocnictwo bezwzględnej kontroli i cenzury wszystkich wiadomości, które się ukażą w prasie. Na czele tego departamentu stanie wówczas prawdopodobnie sir Samuel Hoara i będzie miał do swej pomocy sir Campbell Stuarta,

który był zastępcą Northcliffa w czasie wojny światowej.

Równocześnie z przygotowaniem opinii publicznej na wszelkie ewentualności Anglia nadal intensywnie się zbroi. Wszelkie zamierzone plany zbrojeniowe są wykonywane. Anglia staje się z dnia na dzień silniejsza. Rekordowa produkcja stali, która do szła w miesiącu maju do 1.218.000 ton, znaczny wzrost zatrudnienia we wszelkich przemysłach związanych z produkcją zbrojeniową, wzrost importu podstawowych surowców, to są wskaźniki, które wyraźnie mówią o ciągłej zwiększającej się potęgę militarnej Anglii. Warto jednak wiedzieć, że obok floty i armii nie mniej groźną bronią jest propaganda angielska.

Flota, armia i propaganda — oto nowoczesna broń nowoczesnego państwa. E. C. S.

Gdańsk blokuje konta zagraniczne kłamliwie tłumacząc to zarządzeniem zmniejszaniem się wpływów z eksportu z Polski

GDANSK (Pat). „Bank von Danzig” zamknął transfer dewizowy, przez znaczący dla obsługi zagranicznych pożyczek gdańskich, w tej liczbie pożyczki rady portu. Jednocześnie zarządził wpłacenie należności z tych pożyczek w guldenach na zablokowane konta zagraniczne.

Urzędowa prasa gdańska zamieszcza komunikat usiłujący usprawiedliwić to zarządzenie zmniejszonymi wpływami dewizowymi z eksportu dla Polski, na którym ołbić się miał rzekomo bojkot towarów gdańskich w Polsce jak i przeladunku portowego. Na dowód ostatniej okoliczności przytacza komunikat zmniejszenie się wartości przeladowanych w Gdańsku towarów pomiędzy r. 1928 a 1938.

Jest rzeczą charakterystyczną, że natychmiast po ukazaniu się tego za-

rzędzenia pojawiły się w prasie berlińskiej komentarze, nasświetlające posunięcie banku gdańskiego pod kątem widzenia politycznym, jako następstwa stanowiska, zajętego przez Polskę wobec Gdańska.

W rzeczywistości bezpośrednie korzyści, które osiągała gospodarka gdańska z przeladunku portowego w ostatnich latach stale wzrastały. W roku 1935 wynosiły one około 17 mil. zł, w latach 1937-38 doszły do ok. 22 mil. zł. Ponadto Gdańsk ciągnął poważne korzyści i to w dewizach z handlu towarami przechodzącymi przez port gdański, a to drzewa, zboża i produktów strączkowych. Przeladunek portowy podniósł się za pierwsze 6 miesięcy roku bieżącego, w porównaniu z rokiem ubiegłym, o około 15 procent, przyczem należy się spodziewać, że w drugiej połowie roku

podnieść się jeszcze znacznie i tożdzie w tym roku do 8 milionów ton, osiągając najwyższy poziom w ostatnim dziesięcioleciu.

GDANSK (Pat). Dziś Rada Portu w Gdańsku uchwaliła nowy plan inwestycyjny, który poza wykończeniem już rozpoczętych robót, jak pogłębienie nie wolnej strefy do 10 m, przewiduje rozbudowę południowego cypla holmu dla przeladunku drzewa i szereg in.

Nowy program inwestycyjny, który zrealizowany będzie w ciągu bieżącego roku budżetowego, wynosi 4 i pół mil. Uchwalone inwestycje odpowiadają palącym potrzebom portu gdańskiego i są pośrednim wyrazem korzyści, wynikających dla Gdańska z gospodarczej eksploatacji jego portu przez Polskę.

Hitlerowcy obrzucili kard. Innitzera zgitymi jajami

Wybito szyby w probostwie. — Gwizdy w kościele. — Pobito kardynała i jego służącego. — Kardynał przerwał wizytację probostw

WIEN (Pat). W ostatnich dniach doszło w północno-zachodniej Austrii do bardzo burzliwych demonstracji przeciw kardynałowi Innitzeroi ze strony tańszych na rodowych socjalistów, które przybrały w ostatnią niedzielę takie rozmiary, że zmusiły kardynała Innitzera do przedwczesnego przerwania wizytacji diecezji i powrotu do Wiednia.

Mianowicie podczas wizytacji probostwa i udzielania bierzmowania do szło w miejscowości Gross-Weikersdorf do głośnych i burzliwych demonstracji przeciw kardynałowi Innitzeroi, które osłabiły swój punkt kulminacyjny w Koenigsbrunn. Tam na-

rodowi socjaliści obrzucili kard. Innitzera zgitymi jajami, wołając, że jest winny śmierci Planetty i Holzwebera (oskarżonych jak wiadomo, o zamordowanie Dollfusa i skazanych na śmierć, a za którym podobno kardynał Innitzer nie chciał się wstawić).

Wobec tak wrogięgo zachowania się narodowych socjalistów kardynał Innitzer opuścił Koenigsbrunn, udając się pośpiesznie do Wiednia.

Zajścia powyższe wywołały wielkie wrażenie na ludności katolickiej Austrii.

WIEN (Pat). — W związku z wiadomością o burzliwej demon-

stracji i zaatakowaniem przez narodowych socjalistów kardynała Innitzera dalsze szczegóły odsłaniają doniosłość tych zajść.

Kardynał Innitzer udał się na wizytację probostw północno-zachodniej Austrii dolnej z pominięciem wszelkich zewnętrznych oznak, mimo zdjecia mundur kardynała wszelkich godła kościelnych, odłam ludności narodowo-socjalistycznej w miejscowości Virsdorf otoczył probostwo w którym zamieszkał kardynał Innitzer i wybił szyby kamieniami. W miejscowości Unter-Russbach uniemożliwiono kardynałowi Innitzeroi do konania aktu bierzmowania przed kościołem, przeszkadzając następnie gwizdaniem przebiegowi uroczystości bierzmowania w kościele.

Po tej uroczystości doszło do czynnego zaatakowania kardynała Innitzera. Służącego kardynała pobito jeszcze dotkliwiej. Narodowi-socjaliści urządzili również burzliwą demonstrację, przeszkadzając w kazaniu kardynała na temat pokoju. W wyniku groźnej postawy narodowych socjalistów musiał kardynał powrócić jak najszybciej do Wiednia.

Urlop min. Kościakowskiego

WARSZAWA, (PAT). Min. Opieki Społ. M. Zyndram Kościakowski rozpoczął urlop wypoczynkowy.

Amb. Kennard u króla

LONDYN (Pat). O godz. 17.30 król przyjął ambasadora W. Brytanii w Warszawie Kennarda.

LONDYN (Pat). Odbwło się posiedzenie podkomitetu spraw zagranicznych gabinetu, na którym, na zaproszenie premiera obecny był ambasador brytyjski w Warszawie Kennard, który złożył członkom gabinetu obszerny sprawozdanie o sytuacji.

Wizyta angielskiej pary królewskiej w Belgii

LONDYN (Pt). Ogłoszono oficjalnie, że król Jerzy i królowa Elżbieta, na zaproszenie króla belgijskiego, udadzą się z wizytą do Brukseli.

Wizyta ta odbędzie się w dniach od 24 do 27 października rb.

Premier Bułgarii w Niemczech

BIAŁOGRÓD (Pat). Premier bułgarski Kiossewanow, udający się z wizytą do Niemiec, zatrzymał się tu wczoraj rano. O godz. 9.25 wagon samolowy, którym jedzie premier bułgarski, doczepiono do pociągu monarchijskiego. Min. Markowicz towarzyszył premierowi do Sremska Kitrowica.

BERLIN (Pat). Z okazji przyjazdu premiera i ministra spr. zagr. Kiossewanowa do Niemiec, prasa zaczyna w inspirowanych artykułach omawiać możliwość rewizji granic Bułgarii pod warunkiem skoordynowania swej polityki z polityką niemiecką.

Z okazji wizyty prem. Kiossewanowa zwraca uwagę wielki nakład środków propagandowych, z jakimi przygotowuje się przyjęcie bułgarskiego reza stanu. Dekoruje się pośpiesznie miasto.

Szef węgierskiego sztabu w Berlinie

BUDAPEST (Pat). Szef węgierskiego sztabu generalnego gen. Werth odjechał do Berlina, gdzie będzie gościem naczelnego dowódcy armii niemieckiej gen. Brauchitscha.

Henderson odleciał do Londynu

PARYŻ, (PAT). — Ambasador W. Brytanii w Berlinie sir Henderson udał się o godz. 13.40 samolotem z Berlina do Londynu. Pobyt jego w Londynie potrwać ma tydzień.

Marszałek, premier, wicepremier, min. Beck, ambas. Raczyński i płk. Koc na Zamku

WARSZAWA, (PAT). W godzinach popołudniowych P. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w obecności Pana Marszałka E. Śmigłego-Rydza, p. prezydenta rady ministrów gen. Stawoja-Skardkowskiego, p. wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego i p. ministra spr.

zagr. płk. Józefa Becka, którzy referowali o bieżących pracach rządu.

Poza tym Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął ambasadora R. P. w Londynie p. Edwarda Raczyńskiego i płk. Adama Koca.

Starcie w pow. brzeżańskim

Zginęli posterunkowy i jego zabójca. Drugi policjant ranny.

WARSZAWA (Pat). W dn. 2 lipca 1939 r. rano patrol policyjny z posterunku P. P. w Budyłowiu, pow. brzeżańskiego natknął się na 3 podejrzanych mężczyzn, których chciał wylegitymować. Na wezwanie do zatrzymania się mężczyźni ci rzucili się do ucieczki, przy czym jeden z nich schronił się do domu Hnata Nazarewicza, na terenie wsi Wymysłówka. Gdy policjanci przystąpili do rewizji domu, ukrywający się począł strze-

lać w ich kierunku, raniąc w ramię posterunkowego Pierzchałę. Wówczas patrol rozłoczył obserwację nad domem Nazarewicza, wzywając jednocześnie pomocy z komendy powiatowej P. P. w Brzeżanach. Po przybyciu posiłków przystąpiono do akcji, zmierzającej do ujęcia sprawcy ranienia policjanta. W czasie wymiany strzałów zabity został starszy postrunkowy Preissner. Zabójca, którym okazał się Danilo

Pukała, został ciężko ranny i po prze-wiezieniu do szpitala w Brzeżanach zmarł. Jak ustalono, Pukała ukrywał się od marca 1939 r., jako podejrzany o usiłowanie zabójstwa Michała Federowskiego.

W czasie akcji, zmierzającej do ujęcia bandyty przybył na miejsce bawiący w tym czasie w Brzeżanach komendant główny P. P. gen. Kordian Zamorski.

Przedstawiciele Związku Młodej Polski u Pana Prezydenta R. P.

WARSZAWA (Obsl. wł.). W sobotę 1 bm. delegacja Związku Młodej Polski na czele z majorem Edmundem Galinatem została przyjęta przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Spale.

W delegacji brał udział z naszego terenu poseł Benedykt Kieć.

Wiadomość o tej audiencji z bliżej nam nieznanymi powodami nie przedostała się dotąd do prasy, ani oficjalnych komunikatów P. A. T. mi mo, iż budzi ona sensację w sferach politycznych stolicy jako pierwszy tego rodzaju fakt od chwili powstania Związku Młodej Polski.

Kontrybucja na Żydów w Jerozolimie

JEROZOLIMA (Pat). Żydowska dzielnica w północno-zachodniej części miasta obłożono zbiorową grzyw-

ną 1 tys. funtów szterlingów, z powodu ostatnich zamachów i napadów.

Kłeski żywiołowe w wojew. poznańskim

Grad pozabijał ptaki i zające. — Zasiewy wgniecione w ziemię. — Powywracane drzewa.

POZNAN (Pat). Bilans ostatnich burz, połączonych z gradobicem, jakie przeciągnęły nad Poznańskim, wykazuje znaczne szkody. Kłeską gradobicia zostali przede wszystkim dotknięci rolnicy, przy czym najwięcej ucierpiały powiaty leszczyński, rawicki i kościański. Grad podziurawił dachy, powybiłszy szyby, pozabijał na polach płacwo, a nawet zające oraz zniszczył na polach i w ogrodach plony i zasiewy. Owoce z drzew zostały postrzępane a jarzyny poprostu wgni-

cione w ziemię. Towarzyszącą burzom silna wichura powywracała drzewa i słupy telegraficzne, tamując ruch na drogach i przerywając niekiedy komunikację. Woda podmyła fundamenty wielu domów mieszkalnych i wydrążyła głębokie wyrwy w ziemi.

W niektórych miastach i wsiach huragan pożywał dachy z domów i stodół, rozbijając je doszczętnie. Wspomniane wyżej powiaty zosta-

ły nawiedzone w roku bieżącym już trzykrotnie kłeskami żywiołowymi, przy czym jedna z Lurz zniszczyła częściowo wzorowe wieś wielkopolskie, Rukowice i Włoszakowice. Długotrwałe deszcze spowodowały znaczne opóźnienie zasiewów a na rozmołkach polach wygnily częściowo ziemniaki. W niektórych okolicach powyższych powiatów pola uprawne zostały do tego stopnia zniszczone gradem i ulewą, że trudno je odróżnić od ugorów.

Roosevelt poprze

wniosek o zniesienie embargo na broń

NOWY JORK (PAT). Prezydent Roosevelt oświadczył, iż pierwszym celem polityki powinno być zapobiegnię nie wojnom. Wszystko, co można uczynić, by wstrzymać wojnę, jest dobrem.

Prezydent dał do zrozumienia iż popiera sekretarza stanu Hull'a, który uważa, iż embargo na broń zawarte w ustawie o neutralności, powinno być usunięte.

Odpowiedź sowiecka

nie zawiera jeszcze zgody na propozycje

PARYŻ (Pat). Odpowiedź rządu sowieckiego na ostatnie propozycje francusko-brytyjskie nadeszła we wtorek rano do francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych. Francuskie koła dyplomatyczne zachowują zupełną dyskrekcję w sprawie przebiegu rokowań. Mm. Bonnt wraz z współpracownikami przystąpił do badania noty prem. Mołotowa i nadesła-

nego raportu amb. Naggiera. W południe krążyła wiadomość, iż prem. Mołotow zwrócił się o udzielenie mu dodatkowych wyjaśnień do kilku punktów francusko-brytyjskiego projektu układu z Sowietami. Wobec tego liczyć się należy z faktem, że rokowania potrują jeszcze pewien czas.

W. Brytania będzie popierać dolar chiński

LONDYN (PAT). Sir John Simon, odpowiadając na zapytanie posła Bellegera, członka Labour Party, oświa-

deżył, że rząd brytyjski nie ma za miaru zmienić swej polityki względem dolara chińskiego.

Zwycięstwo ugrupowań prorządowych w Finlandii

Faszyści stracili 50 proc. mandatów

HELSINKI (Pat). Według nieoficjalnych danych wyniki wyborów do parlamentu fińskiego przedstawiają się następująco: socjaldemokraci 85 mandatów, unia rolnicza 56, unia ci 23, szwedzka partia ludowa 17, postępowcy 8, faszyści 7, i nowa partia reprezentująca ludność wysp alandzkich 1 mandat.

W wyniku wyborów partia two-

rzące większość rządową uzyskali 141 mandatów na ogólną liczbę 200, czyli o 5 więcej niż w poprzednim parlamencie.

Z pozostałych stronnictw zwiększyli stan posiadania: unia ciści (konserwatyści) o 3 mandaty i postępowcy o 1 mandat. Natomiast faszyści stracili 7 mandatów a szwedzka partia ludowa 4 mandaty

Krzyż chrześcijański

znaleziono w Herkulanum

RZYM (PAT). — Prawdopodobnie ze względu na pewne poczynione z niektórych stron zastrzeżenia prasa włoska podała dopiero w tych dniach jako jedno z najbardziej sensacyjnych odkryć archeologicznych ostatnich czasów wiadomość o odnalezieniu już przed osiemnastoma prawie miesiącami krzyża chrześcijańskiego w Herkulanum.

Mianowicie już w lutym ub. r. na ścianie maleńkiego pokoju położonego na górnym piętrze jednego z najpiękniejszych gmachów mieszkalnych — t. zw. „domu dwuchsetlecia“ — owej prastarej siedziby używających życia i wyrafinowanych patrycjuszów rzymskich, pokrytej w roku 79 po N. Chr. grubą warstwą zmieszanego z lawą błotą wskutek pamiętnego wybuchu Wozniwsza i rozkopywanego z przerwami od roku 1719, odkryty został wycięnięty w sianku i czworob-

kiem obrysowany dość duży (60 × 45 cm.) nierównoramienny krzyż łaciński

Fakt ten, którego doniosłość kulturowa jest aż nazbyt oczywista, uważa się być może jako najbardziej przeognajający dowód, że już wtedy zarówno w Herkulanum, jak prawdopodobnie w pobliskiej Pompei i Stabii miastach, które tej samej wówczas uległy katastrofie, wiara chrystusowa silnie już zapuściła korzenie. Wielkie on zwłaszcza posiada znaczenie w dziedzinie studiów archeologii chrześcijańskiej, według dotychczasowego świadectw której kult symbolu męki pańskiej rozpoczął się miał jakoby znacznie później, do liturgii zaś i ikonografii wprowadzony został ostatecznie zaledwie w wieku 4.

Zaznaczyć należy, że obok krzyża znaleziono zwęglony oczywiście, ale obecni ecałkowicie zrekonstruowany kręćnik.

Przeholował...

HSINKING (Pat). ...kawahara, szef biura prasowego armii kwantuńskiej, który podał wiadomość o sensacyjnych zwycięstwach lotnictwa japońskiego na granicy Mongolii, zwolniony został ze swego stanowiska. Na stopę jest plk. Kato.

Niemcy egzekwują kontrybucję w Pradze

PRAGA (Pat). Władze niemieckie skonfiskowały miastu Pradze kilkanaście nowych trolley-busów, które miały być w najbliższym czasie oddane do użytku publicznego. Konfiskaty dokonano z powodu nieuiszczenia przez miasto Pragę kontrybucji w sumie 8 milionów koron, nałożonej przez władze niemieckie z tytułu akcji dożywiania, prowadzonej przez władze niemieckie, bezpośrednio po aneksji Czech i Moraw. Trolleybusy zostały wywiezione do Niemiec.

Rewia niemieckich wojsk kolejowych

PARYŻ (Pat). Agencja Havasa donosi z Berlina: W Fuerstenwalde pod Berlinem gen. von Brauchitsch odebrał wielką rewie niemieckich wojsk kolejowych. Była to pierwsza defilada wojsk kolejowych w Niemczech od czasu wielkiej wojny, bowiem formacje kolejowe, zakazane były przez traktat wersalski.

W defiladzie uczestniczyły również jednostki, zaopatrzone w tabor kolejowy, pochodzenia czeskiego. Komunikat Niemieckiego Biura Informacyjnego, przynoszący sprawozdanie z defilady, zwraca uwagę na obecność w defiladzie taboru czeskiego, podkreślając, że „obecnie tabor ten dostał się w dobre ręce“.

Przełynął 460 km.

LENDIVE (Stan Montana) (Pat). Amerykanin Clarens Giles pobił światowy rekord pływacki na dystansie rzeczonym, przebijając na rzece Yellowstone 460 km. w czasie 77 godzin 30 minut.

Giles, który wypłynął z miejscowości Pillinga w piątek w południe wyładował w niedzielę w Glan Dive.

Poprzedni rekord światowy na dystansie rzeczonym należał do Pedro Candiotti, który ustanowił go w r. 1933, przebijając na rzece Parana dystans 280 mil.

Usiłowano otruć 20 osób

SZANGHAJ (Pat). W przedzielni angielskiej w Putung pu. Szanghajem wybuchł strajk. Powodem jego było usiłowanie otrucia 20 Rosjan, należących do straży fabrycznej.

100 czołgów sowieckich zaatakowało pozycje japońskie

TOKIO (Pat). Źródła japońskie utrzymują, że wojska sowieckie - mon-golskie, które jakoby w liczbie 4.000 żołnierzy znajdują się w rejonie Khalha na terytorium mandżurskim, zostały zupełnie otoczone przez oddziały japońskie - mandżurskie, które odcięły również wojskom sowieckim możliwość odwrotu. Jak podaje Agencja Domei, w czasie wczorajszych

walk powietrznych stracono 9 samolotów sowieckich, w tym dwa bombowce.

Na teren działań wojennych na granicy dzielnic - mandżurskiej wyjechał wczoraj drogą lotniczą z Tokio szereg korespondentów zagranicznych.

TOKIO (Pat). Agencja Domei donosi: Przeszło 100 sowieckich i wew-

nętrno mongolskich tanków zaatakowało japońskie pozycje wczoraj rano w pobliżu rzeki Khaiha.

Natarcie zostało odparte ogniem artyleryjskim, wspomaganym przez lotnictwo. 6 tanków sowieckich zbliżyło się na odległość 100 m od pozycji japońskich ale nie osiągnęło swego celu, ulegając niszczącemu ogniu artylerii japońskiej.

Rzesza cola się

BERLIN (Obsl. sp.) — Komentarz Niemieckiego Biura Informacyjnego w sprawie gdańskiej zawiera między wierszami wyraźne cofanie się. To Anglia, w celach spopularyzowania wojny z Niemcami, twierdzi komunikat niemiecki, rozpowszechniała rzekomo fałszywe alarmy o Gdańsku. Jest to manewr, twierdzi dalej komunikat DNB mający na ce-

lu przekonać opinię angielską o tym, że to państwa demokratyczne odniosły sukces i zmusiły Niemcy do cofnięcia się oraz usiłowali zasugerować tym opinię angielską. Niki, twierdzi dalej samochwale, komentarz niemiecki do którego nie zdoła zmusić Niemcy. Jedyną drogą do narodu niemieckiego prowadzi przez kanclerza Hitlera.

PARYŻ (Obsl. sp.) — Tymczasem dzienniki paryskie donoszą o dalszych prowokacjach w Gdańsku o próbnych mobilizacjach, gromadzeniu broni i amunicyj, o formowaniu Legionu polskiego z Niemców rzekomo zbiegłych z Polski, na wzór tworzonych w swoim czasie legionów czeskiego i austriackiego.

Niemiecki sabotaż w Belgii

Rewelacyjny artykuł „People“ o katastrofie na kanale króla Alberta

BRUKSELA (Obsl. sp.) — W całej Belgii wywołały wielkie wrażenie rewelacje popularnego dziennika belgijskiego „Le Peuple“ o katastrofie na kanale Króla Alberta. Dziennik powołując się na posiadane materiały i dokumenty oraz podnosząc wielostronnie strategiczne zadanie kanału, two-

żącego belgijską wodną linią Maginota, stwierdza, że do robot nad budową tego kanału zaangażowano wielu Niemców, którzy aktami sabotażu doprowadzili do katastrofy. Dziennik donosi, że 8 osób zostało już w tej sprawie aresztowanych i domaga się by pociągnięto do odpo-

wiedzialności i postanowiono przed trybunałem stanu budowniczych kanału. „Kto wam zezwolił zatrudniać szpiegów niemieckich na tak ważnych robotach“, pyta dziennik belgijski, aczkolwiek cały świat wie, że Berlin wszędzie rozciągał swoje małe szpiegowskie.

Nowa wojna japońsko-sowiecka ma wybuchnąć na Sachalinie

BERLIN (Obsl. sp.) — Niemieckie Biuro Informacyjne podaje, że poseł japoński w Tokio wręczył zastępcy Molotowa, Potiomkinowi ostrą notę protestu przeciwko ostatnim trudnościom czynionym przez władze sowieckie koncesjonariuszom japońskim kopalni węgla kamiennego i nafty w północnym Sachalinie. Nota zredagowana w ostrych słowach, grozi, że w razie nie uwzględnienia żądań japońskich i zaprzestania dalszych przesładowań, Japonia zmuszo na będzie uciec się do siły.

Według ostatnich wiadomości, rząd sowiecki nie uwzględnił noty japońskiej. W związku z tym, pisze Niemieckie Biuro Informacyjne, tokijski dziennik „Tokio Asai Szymun“ zamieścił wiadomość, że dziś odbędzie się posiedzenie japońskiego rządu, na którym powzięte zostaną odnośnie uchwały w sprawie kroków,

które ma przedsięwziąć Japonia celem obrony swych interesów na Sachalinie. Podobno na południowy Sachalin wysłanych zostanie trzy dywizje wojska oraz skierowana została silna eskadra floty japońskiej. Front wojny japońsko-sowieckiej w Mandzurii rozciągnie się również na Sachalin.

Robotnicy uciekają z fabryk sowieckich

Warunki pracy w sowieckich zakładach przemysłowych są tak ciężkie, że robotnicy porzucają pracę, nie bacząc na ciężkie konsekwencje i kary, jakie za to nakładają drakońskie dekrety socjalne z grudnia ub. r. Wraz z pierwszymi podmuchami wiosny rozpoczęła się charakterystyczna dla Z.S.R.R. wędrówka robotników z jednej fabryki do drugiej w poszukiwaniu lepszych warunków bytu i pracy. Tak zwana „płynność sił” dała się już zauważyć we wszystkich rejonach przemysłowych ZSRR.

Odływ sił roboczych zaznaczył się szczególnie silnie w przemyśle bawełnianym (fabryki: diedowska, kombinat wzniewołęcki obw. Kaliniński i inne).

W fabryce diedowskiej (ob. moskiewski) od 1 stycznia do 27 marca br. zwolniono się z pracy 589 robotników, tj. o 149 ludzi więcej, niż za 1-szy kwartał roku ubiegłego. Analogiczne wypadki zachodzą i w innych dziedzinach przemysłu sowieckiego. Dyrekcje przedsiębiorstw i fabryk nie mogą powstrzymać ucieczki robotników. Ileż to bowiem, którzy z kierowników fabryki spróbują lepiej ustosunkować się do robotników, zostaje natychmiast pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej i sądowej za naruszenie przepisów nowego ustawodawstwa socjalnego. W ciągu ubiegłych miesięcy odbył się szereg procesów na tle nieprzestrzegania przepisów dekretów socjalnych przez kierowników fabryk i zakładów. Ostatnio zaś ukazało się rozporządze-

nie zastępcy komisarza paliw, Karla Szewa, na mocy którego kierownicy kopalni Nr 20 trustu Stalinogorskiego (Zagłębie Podmoskiewskie) oraz kierownicy kopalni Nr 8—9 trustu Bokwantracyt i kopalni Nr 54 trustu Towarkowogol (Zagłębie Donieckie) zostali pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej i sądowej za nie przestrzeganie przepisów nowego ustawodawstwa socjalnego. W ciągu ostatnich trzech miesięcy za naruszenie dyscypliny pracy z fabryk i moskiewskiego rejonu przemysłu tekstylnego zwolniono 5 proc. ogółu robotników tam zatrudnionych.

Aby zapobiec ujemnym skutkom tak zwanych „płynności” sił roboczych rozpoczęły ostatnio władze intensywne kampanie werbunku nowych kadr dla przemysłu spośród ludności wiejskiej, która jeszcze nie znalazła „rozkoszy” pracy w fabrykach sowieckich.

Na XVIII kongresie partyjnym zwrócił się Stalin z uprzejmą „prośbą” do kolechozów, aby dostarczyli jak największą ilość robotników do przemysłu. Jako najniższą ilość tych „ochotników” wymienił Stalin cyfrę 1,5 miliona ludzi, jakich będą co roku pochłaniać kopalnie i fabryki sowieckie.

Największe nasilenie przybrała akcja werbunkowa na Ukrainie, gdzie kolechozicy kierowani są przede wszystkim do pracy w kopalniach Zagłębia Donieckiego.

Gorączkowy pośpiech i rozmach obecnej akcji werbunkowej, świadczy o poważnym niebezpieczeństwie zachwiania sowieckiego układu gospodarczego na skutek braku sił roboczych, wywołanego ucieczką robotników z fabryk państwowych.

Co zrobi Hitler goy przegra?

Jak donosi „Polonia” krząją pogłoski, że siedziba kanclerza Hitlera w Berchtesgaden jest już od dłuższego czasu przygotowana na wszelkie możliwości. Zbudowano tam obszerny i solidny schron, zgromadzono zapasy żywności, ustawiono baterie armat przeciwlotniczych. Siedziba kanclerza jest tak zabezpieczona, że będzie mogła się oprzeć nieprzyjacielowi w razie niespodziewanego desantu lotniczego i wytrzymać ewentualny atak zrewoltowanych mas w razie, gdyby obecny system rządzenia runął.

Istnieje jednak przekonanie, że w razie niebezpieczeństwa zwycięstwa ewentualnej rewolucji lub dostania się w ręce nieprzyjaciela Hitler każe wysadzić w powietrze w powiatie, objerając raczej zgon niż niewolę. W tym celu w podziemiach wili w Oberzalberg zgromadzono duże ilości materiałów wybuchowych. W razie eksplodacji ulegną zniszczeniu nie tylko mieszkańcy tej górskiej siedziby, lecz także wszelkie tajne akta.

Pojedynek, a represje karne

Obowiązujące obecnie w poszczególnych krajach ustawodawstwo ustosunkowuje się do pojedynku rozmaicie. Prawie wszystkie ustawy pod wyrażeniem „pojedynek” rozumieją walkę orężną dwóch osób, uregulowaną i przyjętą w charakterze obyczajowego w pewnych środowiskach społecznych, jako akt rozprawy honorowej. Tak zwany pojedynek amerykański, polegający na oddaniu losowi rozstrzygnięcia pytania, która ze stron ma sobie odebrać życie, za pojedynek w znaczeniu potoczny uważany być nie może. Nie będzie również pojedynkiem walka śmiertelna dwóch osób, nawet odbywająca się w warunkach objętych umową stron, jeżeli nie jest ona przejawem istniejącego obyczaju, lecz tylko skutkiem samodzielnej decyzji jej uczestników np. między wieloletnimi lub walka odbywająca się w warunkach niezgodnych z obyczajami np. bez sekundantów, na noże, na armaty itp. Stan faktyczny tego rodzaju może podpaść pod pojęcie bójk lub też ulegać kwalifikacji według przepisów, dotyczących zwykłych uszkodzeń ciała względnie zabójstwa.

Obowiązujące w poszczególnych krajach prawo, w przeważającej czę-

RZETELNA PRACA
i systematyczne oszczędzanie
tworzą podstawę dobrobytu.

P. K. O.
PEWNOŚĆ — ZAUFANIE

Święto pułku artylerii lekkiej

Onegdaj obchodzili swoje święto pułkowe jeden z pułków artylerii lekkiej w Wilnie.

Pułk złożył hołd pamięci swego zmarłego wodza Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Odbył się wspólny obiad żołnier-

ski, podczas którego wygłoszono szereg okolicznościowych przemówień.

W święcie pułku wzięły udział delegacje oddziałów garnizonu wileńskiego, przedstawiciele władz administracyjnych i samorządowych oraz zaproszeni goście.

Od dziś bramy będą zamykane o godz. 23

W dzisiejszym „Dzienniku Wojewódzkim” ukazało się rozporządzenie wojewody wileńskiego, nakazujące przesunięcie w okresie letnim (w miesiącach: maju, czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu) godziny zamykania bram. Bramy od dziś będą zamykane o godz. 23.

uszkodzenie ciała. Niektóre kodeksy oceniają skutki pojedynku według ogólnych przepisów o zabójstwie lub uszkodzeniu ciała, gdy miało miejsce przekroczenie umówionych warunków pojedynku.

W drugiej grupie ustawodawstw, które w swym katalogu przestępstw nie wliczają pojedynku można wyróżnić dwie podgrupy. Do pierwszej podgrupy należą te ustawodawstwa, które nie wypowiedziane są jak mają być traktowane uszkodzenia ciała lub śmierć, zadane w pojedynku. Do drugiej zaś podgrupy należą te ustawodawstwa, które skutki pojedynku traktują łagodniej (Polski Kodeks Karny).

Co zaś dotyczy karalności sekundantów wśród ustawodawstw poszczególnych krajów spotykamy 3 zasady: 1) karalności, 2) bezkaralności i 3) karalności ewentualnej (np. jeżeli w pojedynku spowodowano ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć) — patrz prof. dr W. Świda — Pojedynek w Polskim Kodeksie Karnym.

W ustawodawstwie polskim sprawę pojedynków normuje art. 238 Kodeksu Karnego, umieszczony w rozdziale „Przestępstwa przeciwko życiu i ciału”, który brzmi: § 1. Kto w pojedynku zabija człowieka albo zadaje mu uszkodzenie ciała podlega karze więzienia do lat 5 lub aresztu. § 2. Sekundantów sąd może uwolnić od ka-

ry. Włec art. 238 K.K. chroni życie i zdrowie ludzkie. Przepięstwem zgodnym z cytowanym artykułem jest umyślne spowodowanie krwawego wyniku pojedynku, poczynając od najłżejszej ranki, a kończąc na pozbawieniu życia. Widzimy, że uszkodzenia ciała nawet lekkie powstałe w pojedynku może być w zasadzie wymierzona kara surowsza, niż przewidziana za zwykłe umyślne uszkodzenie ciała, ścigane na skutek skargi pokrzywdzonego (art. 237 K.K. — przewiduje za takie przestępstwo tylko do 2 lat więzienia lub aresztu). Jednak kara przewidziana w art. K.K. odnosi się również do wypadków umyślnego zabójstwa oraz bardzo ciężkiego uszkodzenia ciała i jest łagodniejsza od kar przewidzianych w razie popełnienia wspomnianych przestępstw (za zabójstwo art. 225 K.K. przewiduje — karę więzienia od lat 5, dożywotnio lub karę śmierci, za ciężkie uszkodzenie ciała art. 235 K.K. do 10 lat więzienia; art. 236 K.K. do 5 lat więzienia lub aresztu). Widzimy z powyższego, że Kodeks K. polski uznaje zabójstwo i ciężkie uszkodzenie ciała w pojedynku za przestępstwo uprzewilgowane i przewiduje łagodniejszą sankcję karną. Co zaś dotyczy sekundantów to Polski Kodeks Karny uwzględniając charakter mediatora i nadzorcy działalności sekundantów, daje możliwość sądowi według jego uznania zwolnić sekun-

Nowi starostowie * Oszmianie i Głębokiem

Dekretem ministra spraw wewnętrznych mianowany został starostą powiatowym oszmiańskim Włodzisław Tadeusz, który objął agendy Starostwa od dotychczasowego starosty Eustachego Chrzanowskiego w dniu 3 bm. Starosta Chrzanowski mianowany został starostą powiatowym dziśnieńskim w Głębokiem na miejsce ustępującego starosty Wiktora Suszyńskiego, który odszedł do woj. poznańskiego.

Przekazanie agend Starostwa odbyło się w obecności inspektora wojewódzkiego Żytki.

Zniżki kolejowe dla akademików

Akademicy Uniwersytetu Stefana Batorego i Szkoły Nauk Politycznych, wyjeżdżający na kolonie letnie w okresie od 1 lipca do 4 września 1939 r., mogą otrzymać w Białymostku i w Przyjaciół Młodzieży Akademickiej w Wilnie, Uniwersytecka 3, zniżki kolejowe, indywidualne 50% lub 66%.

Zniżki kolejowe są wydawane codziennie w godz. od 11—13 do dnia 15 lipca 1939 r. wyłącznie.

dantów od kary. Np. sąd może zwolnić od kary sekundantów, co starali się zapobiec pojedynkowi lub ułożyć najmniej niebezpieczne warunki spotkania, natomiast nie będzie miał żadnych względów dla sekundantów, którzy bądź przeskadzali pojednaniu stron, bądź też wykazywali wielką odwagę cudzym kosztem, ułożwszy bar dzo ostre warunki spotkania.

Istnienie pojedynku w dzisiejszym społeczeństwie jest wynikiem swoistego odczuwania przez niektórych jego członków doznanych obraż, czynnikiem traktowania pojedynku, jako środka obrony honoru. Należy stwierdzić, że walka z pojedynkiem, jako środkiem obrony honoru została w Polsce podjęta przez niektóre organizacje, jak Liga Reformy Postępowania Honorowego, Liga Obrony Czcii, Harcerstwo i tym podobne. Obok tego podnoszone są głosy za reformą w dziedzinie ochrony czcii. Zdaniem prof. Świdy tylko ze zmianą uczuć i poglądów zniknąć może pojedynek jako obyczaj. Decydującym czynnikiem w tej mierze, zdaniem prof. Świdy, jest zawsze wojsko. Przykład Anglii potwierdza to uśmierzanie tego obyczaju ze środowiska wojskowego odebrało mu bowiem prawo obywatelstwa także i w tych środowiskach społeczeństwa cywilnego, które go dotychczas stosowały.

